

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська
конференція здобувачів вищої освіти і молодих
учених**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

*Кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик*

Співорганізатори:

Південно-Українське відділення
Соціологічної асоціації України
Національний університет «Одеська політехніка»
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Міжнародний університет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська конференція здобувачів
вищої освіти і молодих учених
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ»
(17-19 листопада 2025 року)**

Одеса, 2025

УДК 001.895:005.8(082)
ББК 60я431

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
протокол № 7 від 09 грудня 2025 року*

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.

Рецензенти:

кандидатка філософських наук, доцентка, доцентка кафедри філософії, історії та політології
Національного університету «Одеська політехніка» *Наталія РИБКА*

кандидатка політичних наук, доцентка, доцентка кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін Міжнародного університету *Юлія МЕЛЬНИК*

У Збірнику матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Південноукраїнські наукові студії» представлено напрацювання учасників із різних регіонів України, об'єднаних спільною метою – осмислення сучасних наукових викликів та пошук інноваційних рішень у міждисциплінарному просторі. Конференція організована Державним закладом «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за участю кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик, у співпраці з Південно-Українським відділенням Соціологічної асоціації України та провідними університетами країни – ЗВО-партнерами.

Матеріали збірника охоплюють широке коло тем, що відповідають актуальним потребам сучасного суспільства й науки. Серед них: трансформації українського соціуму, культурні та історичні процеси в контексті суспільно-політичних змін, філологічні студії в умовах цифровізації, розвиток креативних індустрій, філософія бізнесу та етичні виміри інновацій, екологічна філософія й концепції сталого розвитку, сучасні підходи до філософії здоров'я, інновації в освіті, проблеми політики та суспільного розвитку, а також виклики, пов'язані з критичним мисленням і логічною культурою XXI століття.

Збірник відображає високий рівень наукових досліджень молодих учених, сприяє розвитку міжвузівської наукової співпраці та формує простір для конструктивного діалогу між представниками різних освітніх і наукових галузей. Матеріали конференції можуть бути корисними для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, а також фахівців, що працюють у сфері соціальних, гуманітарних та освітніх наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

© ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», 2025

© Авторів матеріалів, 2025

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ № 1. АНАЛІТИКА ТРАНСФОРМАЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА: ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Городнюк Людмила СВОБОДА ЛЮДИНИ У ДОБУ ЦИФРОВОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ.....	13
Іщенко Анна, Петінова Оксана СТАВЛЕННЯ МОЛОДІ ДО СНАТGPT ТА ІНШИХ AI- ІНСТРУМЕНТІВ (на основі результатів проведення соціологічного дослідження).....	17
Цілина Діана, Ладонько Людмила РОЛЬ МЕНЕДЖЕРА У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ.....	22
Крохмаль Олександр АКСІОЛОГІЧНИЙ ВИМІР НАЦІОНАЛЬНОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ ТА САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ.....	25
Rybka Nataliia, Mishuk Alisa YOUNG GENERATIONS AT WORK: SECURITY RISKS FOR THE NATION.....	28
Калініна Аліса, Незвінська Віолетта УКРАЇНА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ПОЛІТИЧНІ ТА КУЛЬТУРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ.....	32
Десяткіна Аліка СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МУЗИКА ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ЗМІН.....	37
Макіша Ілона, Ладонько Людмила ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ПРОСТОРУ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ ЯК УМОВА СОЦІАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ.....	40
Жаб'юк Діана ЕТНОНАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ КРИМСЬКИХ ТАТАР У КОНТЕКСТІ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ УКРАЇНИ.....	42

3. Сучасна українська музика як відображення соціальних змін / UAZMI.ORG: <https://uazmi.org/research/modern-ukrainian-music>
4. Як змінилися музичні смаки українців за рік від початку вторгнення // Громадське телебачення «Культура»: <https://suspilne.media/culture/377615/>
5. Kalush Orchestra / Вікіпедія.: https://uk.wikipedia.org/wiki/Kalush_Orchestra
6. Музичний спротив: 12 пісень, що стали символом незламності українського народу в 2022 році / Громадське телебачення «Культура»: <https://suspilne.media/culture/343394-muzicnij-sprotiv/>
7. Пісні під час повномасштабної війни: популярна музика 2022 року / Громадське телебачення «Культура»: <https://suspilne.media/culture/343394-muzicnij-sprotiv-12-pisen/>
8. Як змінилася українська музика за рік повномасштабного вторгнення / Медіа перспективи.: <https://mediavista.com.ua/archives/4998>

МАКІША ІЛОНА

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальність
028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»

ЛАДОНЬКО ЛЮДМИЛА

докторка економічних наук, професорка, професорка кафедри
мистецьких дисциплін

*Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка, м. Чернігів, Україна*

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ПРОСТОРУ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ ЯК УМОВА СОЦІАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Сучасний етап розвитку українського суспільства характеризується активним утвердженням принципів соціальної справедливості, рівних прав і можливостей для всіх громадян. У цьому контексті питання створення інклюзивного простору в територіальних громадах набуває особливої актуальності, адже саме громада є первинним осередком соціальної взаємодії, у якому формується ставлення до осіб з інвалідністю, людей з особливими потребами та забезпечується їхня участь у суспільному житті.

Після початку повномасштабної війни в Україні значно зросла кількість осіб з інвалідністю, зокрема серед ветеранів та цивільних осіб, що постраждали внаслідок воєнних дій. Як повідомляє Суспільне, станом на 25 липня 2024 року в Україні є 1 мільйон 300 тисяч ветеранів, приблизно 80% з них - мобілізовані люди, а за оцінкою Міністерство у справах ветеранів

України, після завершення війни кількість ветеранів і членів їхніх родин може сягнути 5 – 6 мільйонів осіб [1, 2].

Така тенденція потребує системних дій на рівні держави та місцевих громад щодо створення безбар'єрного середовища, доступної інфраструктури та розширення спектру соціальних і культурних послуг.

Інклюзивний простір у громаді - це не лише архітектурна доступність, а й формування толерантного середовища, розширення можливостей для освіти, працевлаштування, дозвілля та участі в культурному житті. Це середовище, у якому всі люди, незалежно від їхніх фізичних, інтелектуальних, соціальних, культурних чи інших особливостей, мають рівні можливості для участі, навчання, праці, спілкування та розвитку. Його розвиток безпосередньо пов'язаний із реалізацією положень Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні до 2030 року, Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, а також принципів Європейської хартії місцевого самоврядування. Основна ідея інклюзивного простору - не пристосування людини до середовища, а створення такого середовища, яке враховує потреби кожного [3].

Види інклюзивних просторів можна поділити залежно від сфери діяльності та потреб людей, для яких вони створюються, це можуть бути освітні інклюзивні простори (створюється у школах, дитячих садках, університетах та передбачають навчання дітей з різними можливостями у спільних класах, надання підтримки асистента, адаптацію програм і середовища); соціокультурні інклюзивні простори (охоплюють громадські місця, заклади культури, спорту, відпочинку та забезпечують участь людей з інвалідністю, ветеранів війни, літніх осіб, представників різних культур і соціальних груп у суспільному житті); архітектурно-просторові (фізичні) інклюзивні простори (середовища, зручні для всіх: наявність пандусів, ліфтів, широких дверей, тактильних доріжок, контрастних вказівників, звукових сигналів тощо).

Однак, усі вони мають спільну мету – забезпечити рівний доступ і комфортну участь кожної людини в суспільному житті. Для цього інклюзивні простори мають бути облаштовані адаптивними зонами відпочинку для культурного спілкування, релаксації, усамітнення при перевтомі, соціалізації та креативного розвитку особистості, взаємодії і комунікації відвідувачів між собою [4].

Сьогодні питання організації інклюзивних просторів у громадах зумовлена потребою забезпечити кожній людині рівні можливості для участі в житті суспільства. Розбудова інклюзивних просторів сприяє соціальній справедливості, підвищенню суспільної поваги до різноманітності та формуванню толерантного середовища. Вони допомагають людям з інвалідністю, літнім громадянам, дітям, переселенцям, ветеранам війни, іншим уразливим групам бути активними членами громади, підвищити якість

життя, зменшити соціальну ізоляцію, розвивати волонтерство та партнерство між громадськими організаціями, школами, бізнесом і місцевою владою. Це також сприяє сталому розвитку територій, адже громада, у якій комфортно кожному, стає більш згуртованою, безпечною та сучасною.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Суспільне новини. Веб-сайт. URL: https://suspilne.media/798951-v-ukraini-1-miljon-300-tisac-veteraniv-ak-ih-pidtrimuut/?utm_source=chatgpt.com
2. Артур Крижний. Після завершення війни кількість ветеранів і членів їхніх родин може сягнути 5 – 6 мільйонів осіб. Економічна правда. URL: https://epravda.com.ua/news/2024/05/27/714276/?utm_source=chatgpt.com
3. Болдирєва В.Е. Інтеграція та інклюзія як основні моделі навчання дітей з особливими освітніми потребами. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: зб. н. пр. URL: https://ap.uu.edu.ua/article/68?utm_source=chatgpt.com
4. Великаїдея. Інклюзивний простір (ХАБ) для "особливих" дітей і їх батьків. Веб-сайт. URL: <https://biggggidea.com/project/inklyuzivnij-prostir-hab-dlya-osoblivihditej-i-batkiv>

ЖАБ'ЮК ДІАНА

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 033 «Філософія»,

ННІ природокористування та гуманітарних наук

Науковий керівник: **ШАКУН НАТАЛІЯ**, кандидатка філософських наук, завідувачка кафедри філософії і суспільних наук

*Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів,
Україна*

ЕТНОНАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ КРИМСЬКИХ ТАТАР У КОНТЕКСТІ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ УКРАЇНИ

Питання етнонаціональної ідентичності в контексті сучасних суспільних трансформацій України набуває все більшого інтересу та потребує дослідження, однак визначена проблематика вкрай рідко стосується аналізу самобутності корінних народів України.

Кримські татари – це корінний народ Криму, автохтонність якого підтверджує Закон України «Про корінні народи України» (2021 р.). Закон підтверджує наявність у народу власної мови та культури, що є основними компонентами, які формують засади для існування етнонаціональної ідентичності. Проте, визначені компоненти, що дозволяють

Наукове видання

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.